

NORGE FÅR EN NY UNESCO-UTMERKELSE

På UNESCOs generalkonferanse i Paris 17. november ble et nytt UNESCO-program, "*International Geoscience and Geoparks Program*" (IGGP) vedtatt. Det verdensomspennende *Global Geoparks Network* (GGN) er dermed blitt del av et eksklusivt selskap, på lik linje som UNESCOs Verdensarv. Norge har to områder som fra 1.1.2016 kan bruke benevnelsen *UNESCO Global Geopark*, nemlig Gea Norvegica Geopark i Telemark og Vestfold og Magma Geopark i Rogaland og Vest-Agder.

UNESCO har med dette ikke bare tatt opp en nytt program, men også vedtatt en ny utmerkelse, *UNESCO Global Geoparks*. Sist dette skjedde var i 1972, da var det UNESCO World Heritage Site som ble etablert.

Leder i Gea Norvegica Geopark, Kristin Rangnes og Magma Geoparks leder Pål Thjømøe er meget fornøyde og stolte over geoparkenes nye statusen. Dette er et resultat av flere års arbeid blant UNESCOs medlemsland og geoparknettverket. Utnevnelsen vil kunne få stor betydning for geoparkene, men også hele det geovitenskapelige feltet har blitt løftet gjennom det nye programmet. Geologisk kunnskap er helt vesentlig både i forhold til vår egen historie, men også i forhold til de utfordringene vi står overfor. Vern av geologisk naturarv, beskyttelse av landskap og natur, behov for og forvaltning av naturressurser, klimaendringer, naturkatastrofer som jordskjelv, tsunamis, vulkanutbrudd, skred og ras er alt knyttet til denne kunnskapen.

Kristin Rangnes representerte GGN under møtet i Paris og la fram intervensjon på vegne av nettverket da saken ble behandlet. Kristin Rangnes er nestleder i den europeiske delen av GGN, "*European Geoparks Network*" (EGN) og sitter i styret for GGN.

En global geopark jobber med kunnskapsspredning om vår geologiske naturarv, hvordan geologiske ressurser og prosesser alltid har hatt stor betydning for oss mennesker. Behovet for ressurser har ikke bare historisk, men også i nåtid og i framtid en stor betydning for samfunnsutvikling og miljø. Geologiske ressurser er ikke bare mineraler og bergarter; eksempelvis er også landskap og jordsmonn deler av denne naturarven. Gjennom å tilrettelegge geologiske attraksjoner for et bredt publikum søker geoparkene å styrke lokal næringsutvikling gjennom bærekraftig turisme. Ivareta, forvalte, utdanne, positiv næringsutvikling er honnørord for globale geoparker.

Les mer på <http://www.globalgeopark.org/> eller <http://www.europeangeoparks.org/>

Fra UNESCO: <http://www.unesco.org/new/en/natural-sciences/environment/earth-sciences/global-geoparks/>

VIDERE INFORMASJON OM GEOPARKENE OG UNESCO

Gea Norvegica Geopark har siden 2006 og Magma Geopark siden 2010, vært med i GGN og kunnet bruke begrepet «Under the auspices of UNESCO» i sin kommunikasjon. GGN har vært støttet av UNESCO siden 2004. På UNESCOs generalkonferanse i 2013 ble det vedtatt å undersøke mulighetene for å styrke samarbeidet mellom UNESCO og geoparknettverket, og det har vært jobbet i en arbeidsgruppe som har hatt sju møter. Alle medlemsland har vært invitert til å delta på disse møtene, Norge har deltatt her. Daglig leder i Gea Norvegica Geopark, Kristin Rangnes, har gjennom verv i GGN, deltatt på møtene.

Kort oppsummert:

- GGN har dannet en non-profit assosiasjon, et eget rettssubjekt som kan være samarbeidspartner med UNESCO. Medlemskap er obligatorisk for alle GGN geoparker.
- Etter forhandlingene ble et forslag over sendt UNESCOs styre (Executive board), og på dette organets vårmøte i 2015 ble det vedtatt å sende forslaget om nytt program med to parallelle parter til UNESCOs generalkonferanse. Statutter og retningslinjer for programmet er vedtatt i UNESCOs styre.
- Saken ble behandlet på generalkonferansen 10. november 2015 og her ble programmet vedtatt ved akklamasjon, noe som er nærmest unikt i UNESCO sammenheng.
- Alle eksisterende GGN geoparker vil bli *UNESCO Global Geoparks*, dersom de har fått nasjonalt støttebrev (fra nasjonal UNESCO kommisjon eller relevant departement).
- UNESCO Global Geoparker vil sannsynligvis være gjeldene fra januar 2016.

Kontakt Kristin Rangnes på 97149479 eller kristin.rangnes@geanor.no om det er spørsmål eller kommentarer.

Les mer om de to norske geoparkene her: www.geanor.no og www.magmaeopark.com